

В.П. Гончаренко, Н.В. Букалова та ін. *Науковий вісник ветеринарної медицини*. 2020. № 2. - С. 65-76. DOI: 10.33245/2310-4902-2020-160-2-65-76

5. Клінічний прояв отодектозної інвазії в собак / А.А. Антіпов, В.В. Мельничук, О.В. Коваленко, О.С. Долгін. *Вісник ПДАА*. 2020. № 4. С.237–243. doi: 10.31210/visnyk2020.04.30

УДК 619:616.995.429.1:636.7

Авраменко Н. В., кандидат ветеринарних наук, доцент

Кравчук Є. А., здобувач вищої освіти ОС «Магістр»

Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна

e-mail: parazutologiya@btsau.ua

КОМБІНОВАНЕ ЛІКУВАННЯ СОБАК ЗА ДЕМОДЕКОЗУ

Собаківництво має велике значення для різних галузей. Їх успішно використовують у спорті, побуті, армії, лікуванні тощо. Тому підтримка здоров'я тварин є надзвичайно важливим фактором. Скупчення собак на обмеженій території, розповсюдження бродячих тварин сприяє розвитку хвороб. Так демодекоз, інвазійне захворювання на сьогодні має тенденцію до поширення [1-3]. Рациональне лікування хворих на демодекоз різнобічне. Дієвою вважається комбінована терапія. Вона включає етіотропне, симптоматичне та патогенетичне лікування [4, 5]. При цьому використовується широкий перелік ліків [6, 7]. Крім того розробка нових схем лікування та профілактики лишаються актуальними.

Метою роботи було обґрунтування комбінованого лікування собак за демодекозу. Важливим елементом вважається його впровадження у практику.

За основу роботи прийняли матеріали ветеринарної клініки м. Біла Церква, Київської області «Ветеринарна допомога».

Ефективні методи лікування хвороби базувались на комбінуванні етіотропної та патогенетичної терапії.

Об'єкт досліджень: кліщі *Demodex canis*, собаки, за демодекозу, препарати «Аміт - форте» та «Амітразин Плюс».

Предмет досліджень: епізоотологія демодекозу собак; клінічні зміни та діагностика хвороби; порівняння ефективності схем лікування.

Методи досліджень: Епізоотологічні. Розгляд сезонного, вікового, породного та статевого перебігу хвороби.

Клінічні - анамнез та огляд за загально прийнятою методикою.

Лабораторні: дослідження шкіри та статистичні.

При цьому проаналізували показники журналів реєстрації хворих тварин клініки «Ветеринарна допомога». Звернули увагу на показники 2019 – 2021 років. Поширення хвороби становило 3,5% від загального числа інвазійної патології собак. Демодекоз частіше зустрічався у тварин до 3 років. Зокрема, у віці до 12 місяців було 63%. Більш чутливими виявилися чистопородні собаки – 85,7%. Схильними до прояву хвороби були переважно короткошерсті собаки – 64%. Більш поширеною вважалась локалізована форма демодекозу (67,3%), з перевагою лускатого перебігу (56,8%).

При аналізі захворювання було виділено окремі зони пошкодження шкіри. Найчастіше зміни спостерігались на шкірі голови – 43%. Менша частка була на дорсальній поверхні – 28,4 % та передній частині тіла – 23,5%.

Для проведення досліді визначили 10 собак з ознаками локального ушкодження шкіри. Їх розділили на 2 групи, по 5 голів у кожній. Серед них було 3 ретривери, 2 мопси, 2 бульдоги та 3 безпородні голови.

В усіх тварин спостерігали специфічні ураження морди, лап та тулуба різної

локалізації.

Матеріал для лабораторного дослідження відбирали з місць ушкодження шкіри. Збирали зішкріби шкіри та кірочки. Матеріал досліджували вітальними методом, проводячи глибокі зішкріби. В усіх пробах виявлено кліщів демодексів.

Лікування собак проводили місцево та системно.

Тваринам першої групи використовували препарат Аміт форте. Він містить фіпроніл, димедрол та допоміжні компоненти. Це акарицидний препарат контактної та системної дії. Він згубно впливає на личинок і статевозрілих кліщів *Demodex canis*. Його ефективність обумовлена наявністю фіпронілу і димедролу. Фіпроніл практично не всмоктується у системний кровотік. Він накопичується в епідермісі, волосяних цибулинах і сальних залозах тіла тварини. Надає тривалий акарицидний ефект. Димедрол, як блокатор H1-рецепторів, володіє протигістамінною та холінолітичною дією. Викликає місцевоанестезуючий, протизапальний та антиалергічний ефект.

Аміт форте за впливом на організм теплокровних тварин відноситься до малонебезпечних речовин.

Препарат наносили тонким шаром на уражені ділянки шкіри. Попередньо їх очищали від струпів і кірочок. Рівномірно розподіляли від периферії до центру. Захоплювали до 1 см прикордонних ділянок здорової шкіри. Для запобігання злизування ліків тваринам надягали намордники. Їх знімали через 15-20 хвилин після нанесення засобу.

Обробку проводили тричі, з інтервалом 10 днів, до клінічного одужання тварин. Це підтверджувалось двома негативними акарологічними дослідженнями.

Тваринам другої групи застосовували Амітразин плюс. Це протипаразитарний препарат із вмістом амітразу. До його складу входять діючі речовини амітраз та декаметоксин. Допоміжні сполуки – диметилсульфоксид та соняшникова олія. Поєднання компонентів забезпечує широкий спектр антибактеріальної та протигрибкової дії. Препарат діє протизапально, поверхнево та глибоко, за рахунок допоміжних сполук. Він пригнічує розвиток вторинної мікрофлори в уражених ділянках. Це малотоксичний засіб, який не має подразного впливу. Його наносили на уражені ділянки один раз на добу через три дні.

Усім тваринам для стимуляції імунітету внутрішньом'язово вводили анфлурон. Препарат дозували по 1 мл на голову. Вводили тричі, через п'ять днів.

За тваринами спостерігали протягом 30 днів, проводячи клінічні дослідження за загально прийнятими методами. Кожні п'ять днів вітально розглядали зішкріби з уражених ділянок.

Було встановлено вищу акарицидну активність Амітразину плюс. За його впливу собаки другої групи одужували швидше. Через десять днів експерименту кількість кліщів в уражених ділянках зменшилась вдвічі. Повне видужування усіх дослідних собак спостерігали на тридцятий день.

У першій групі на цей час значно знизилось число уражених тварин. Проте, ще у двох тварин у зоні ураження виявили мертвих кліщів.

Висновок. Раціональне лікування собак за демодекозу полягає у використанні сучасних акарицидних препаратів. Їх необхідно поєднувати із засобами, що підвищують опірність організму.

Література

1. Патерсон С. Кожные болезни собак/ Пер. с англ. Е. Осипова. Москва: ООО «Аквариум – Принт», 2006. 176 с.:ил.
2. Сидоркин В.А. Паразитарные болезни плотоядных животных/ В.А. Сидоркин Москва: ООО «Аквариум – Принт», 2005. 144 с.:ил.
3. Ектопаразитози домашніх і продуктивних тварин та засоби захисту / Л.П. Артеменко, В.П. Гончаренко, Н.В. Букалова та ін. *Науковий вісник ветеринарної медицини*. 2020. № 2. - С. 65-76. DOI: 10.33245/2310-4902-2020-160-2-65-76
4. Бароуз А. К. Демодекоз собак. Резистентні рецидивуючі випадки демодекозу. *Ветеринарна практика*. 2009. № 7. С. 20 – 23.

5. Федорович В. Л. Нові дані та сучасні методи лікування демодекозу собак. *Міжнар. комісія*, 2017. С. 50.
6. Моріелло К. Лікування демодекозу у собак і котів. *Ветеринарна практика*. 2011. № 7. С. 12 – 14.:іл.
7. Клымчук Е. П., Бахур Т. И., Антипов А. А. Особенности распространения акарозов собак в г. Ровно (Украина). Материалы Междунар. науч.-практ. конф. : *Тенденции развития ветеринарной паразитологии на пространстве СНГ и других стран в начале XXI века* ; (СамИВМ, 28-30 апреля 2021 г.). Самарканд, 2021. С. 65-69.

УДК 636.09:614.31:637.12

Александрюк А. О., Стефанюк А.С., Точонова В. І., здобувачі вищої освіти ОС «Магістр»
Рудь В. О., кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Тарасенко Л. О., доктор ветеринарних наук, професор
Одеський державний аграрний університет, м. Одеса, Україна
e-mail: tarasenkola1965@gmail.com

САНІТАРНО-ГІГІЄНИЧНА ОЦІНКА ВИРОБНИЦТВА МОЛОКА

Актуальність. Молоко і молочні продукти відносяться до групи продуктів повсякденного споживання і супроводжують людину продовж всього життя - з перших днів появи на світ до глибокої старості. Спочатку це материнське молоко, яке незамінне для новонародженого, потім коров'яче молоко і продукти на його основі. Нині виробляються продукти з козиного молока. Роль молочних продуктів в живленні людини важко переоцінити. Не даремно великий вчений академік І.П. Павлов назвав молоко "дивовижною і найбільш досконалою їжею, приготованою самою природою".

Споживачів турбує питання якості і безпечності молока, яке пов'язано з умовами утримання, догляду і використання тварин. Відносно якості утримання тварин на фермі, часто концентруються на специфічних практиках як наприклад систем і способів утримання тварин, відлучення теляти від корови безпосередньо після народження [2,3].

Першочергово громадськість звертає увагу відносно обмеження руху тварин, порушення їх свобод (наприклад в родильних відділеннях [4]; болючих процедур (наприклад, спилюючи роги молочний худобі [5] або відсутності природної поведінки (наприклад молочні корови не мають доступ до пасовища [6]). Від забезпечення добробуту корів залежить безпечність і якість молока.

Постановка проблеми: Загальнодоступні знання недоліків сільськогосподарських практик, у перспективі ослабнуть, якщо громадськість буде інформована про впровадження хороших виробничих практик з метою отримання безпечної і якісної продукції відповідно до програм НАССР, ТАССР, ВАССР [7].

Аналіз літературних джерел. Альтернативно, оцінка експертів стосовно сільськогосподарського виробництва продукції тваринництва різних країн відрізнялася, що пов'язано зі специфікою законодавства про добробут тварин [8].

Проте деякі практики в молочному сільському господарстві також все більше і більше обговорюються в громадськості.

Якубчак О.М. (2013) представила результати досліджень бактеріального забруднення молока корів в залежності від гігієни отримання та пори року. Науковець експериментально довела про обсіменіння молока мезофільними, психротрофними, спороутворюючими мікроорганізмами та бактеріями групи кишкових паличок [12].

Берник І. М. (2019) стверджує, що з метою зниження бактеріального обсіменіння молока та підвищення показників його якості та безпечності доцільно запроваджувати